

NYIREGYHÁZA.

Társadalmi hetilap. — Megjelenik minden esütörtökön.

Előfizetési ára:		Felelős szerkesztő:	Társ-szerkesztő:	Hirdetéseket és előfizetéseket
Egész évre	5 frt — kr.	Dr. Prok Gyula. Sztempák Jenő.		elfogad a kiadó-hivatal: Nyiregyháza, iskola-utca 13-ik szám.
Fél évre	2 frt 50 kr.			Egyes szám ára 10 krajczár.
Negyed évre	1 frt 25 kr.	Kiadó-tulajdonosok: a szerkesztők.		

A színház csődje.

A nyiregyházi színház-részvénytársaság tönk szélén áll. Egyik hitelezője, a takarékpénztár 10000 forint tőke és járuléka erejéig keresetet indított ellene. Meg van már a marasztaló ítélet is, napok mulva következnek a végrehajtás, aztán az árverés, amit — ha sikeres lesz, — abejövővétel kiadatása fog követni. Így követeli ezt a hitelező érdeke, meg a polgári perrendtartás. — Szerencse, hogy a jobb létre szenderült színház részvénytársaságnak még egy másik hitelezője nincs, mert akkor csakugyan közönséges esőd nyitnátott volna ellene, ami pedig tudvalevőleg egy kiesít disqualificál. Így azonban más hálás alperes sorsában osztozik, akinek a vagyona fölött megütik a dobot. A szegénység nem szegyen.

Ezek után pedig megfogják fordítani az ifju czimert a korán elhunyt részvénytársaság kriptájának ajtaja fölött.

A részvénytársaság legnagyobb hitelezője hallgat. Alszik. Nincs senki, aki felköltené Nyiregyháza város kulturális érdekét, hogy oda tartván ő is a takarékpénztár mellé kieszott markát, kérjen valamelyes részt a részvénytársaság vagyonából. — Úgy sejtjük, jogos volna a kérelme, még

talán jogosabb, mint a takarékpénztáré, amely intézmény köztudomás szerint gazdag, nagyon gazdag és sokszor elismerésre méltóan áldozatkész, pl. akkor, midőn a színház részvénytársaságnak 10000 frtos, de kamatozó kölcsönt szavazott meg.

Kulturális érdek? Valjon beleszövődhetik-e ez az elvont fogalom is a takarékpénztár finansziális operációjába? Szerény véleményünk szerint igen. Ennek a két tényezőnek az érdeke e pillanatban ellentétes a legnagyobb mértékben. A kulturális tekintetek a színház fenmaradását, megmentését követelik, míg a takarékpénztár tekintete csak a lebegő 10000 frtjának megmentése után sóvárog, a mi pedig a dolgok természetes rendje szerint liquidatió, vagy licitáció árán és utján érhető el. Akármelyik következzék be, annyi bizonyos, hogy egyiknek is, másiknak is áldozata lesz a színház. Beismerjük készséggel azt is, hogy mind a két érdek jogos. A takarékpénztár joga törvényen, a kulturális érdek pedig a magyar nemzet géniuszának parancsán alapszik. Melyik az erősebb? Sajnos, a kiküldendő végrehajtó, — akinek hivatalos kötelessége kirekeszteni az árverelő sorából a vagyontalan nemzeti géniuszt, mint hitelképtelen személyt.

Vegyük egyenként a beállható eshetőségeket:

Vagy lesz komoly licitáns valamikor február havában post Kristum natum 1898, vagy nem lesz. Ha lesz, egy a múza temploma örökre elvesztett a magyar nemzet géniuszának, aki ezzel úgy lehet nagyon hosszú időre végképen kihonosítottat Nyiregyháza városából. Helyébe és jogaiba eszrevő vargák, modern szücsök, vagy eszmadiaik lépnek, amely jogutódlás bekövetkezése semmi esetre sem mondható valami félsúlyosnak, eltekintve az esztétika szabályaitól is. Ha nem lesz licitáns, — akkor valamiképpen még is csak megmarad a színház. Hogy ki fog rajta legtöbbet veszteni? az a kulturális érdek szempontjából teljesen közömbös, s még azért is, hogy Nyiregyháza város erkölcsi tekintélyéről egy nem éppen kis folt távolítottatik el, amiben legfeljebb az az egyetlen vigasztalása maradna meg, hogy más város is járt hasonlóképen, pl. Székesfehérvár ősi koronázó város.

Épen azért uraim, kedvelői a vidám árveréseknek! tartsák magukat távol a nyiregyházi kir. törvényszék árverelő helyiségétől! akkor, ha a dob szomorúan hívogató pergése a nyiregyházi színház végső dalát fogja megszólaltatni.

A „NYIREGYHÁZA“ TÁRCZÁJA.

„Miskolcz—Budapest. VII—14.“

A minapában, amint a levélhordótól a czimre érkezett leveleket átvettem, közöttük egy jól ismert, egészen halvány, szinte elefantcsont színű nyitott borítékot is vettem észre, azokkal a szintén jól ismert, vagy legalább is többnyire jó ismerősnek tetsző vonásokkal megirt betűkkel, amelyek a mellett tanuskodnak, hogy írjuk nem egy borítékot czimezett meg a kezembe kerültelet együtt.

Az ilyen borítékok rendszerint béli meghívókat, eljegyzésekről szóló tudósításokat s más efféleket tartalmaznak. Aki a czimeket írja, nem érkezik arra, hogy a betűket kalligrafálja, de arra ügyel, hogy olvashatóan írjon. Így keletkeznek aztán azok az ismerősnek tetsző vonások.

Véletlenségből-e, vagy szándékosan, — okát adni nem tudom, — utóljára hagytam a nyitott boríték levelet. Ugy sem késem el, akár táncmulatságra hívnak, akár eljegyzésről értesítenek.

Többi leveleimet átolvastva, sor került arra is. Minden különös kiváncsiság nélkül vettem ki a borítékból tartalmát.

Szét nyitva, sem meglepetést, sem valami különösebb örömet nem éreztem. Csakugyan egy eljegyzésről volt benne szó: „Fríndt zabella — Hamvay Jenő jegyesek.“

— Áldásom reájuk! — gondoltam magamban, s közömbösen félredobtam borítékos-túl együtt.

De aztán csakhamar ismét felvettem.

— Ki lehet az a Fríndt Izabella, meg az a Hamvay Jenő? Mi közöm nekem ahhoz, hogy jegyet váltottak?

Megnéztem a borítékot, hogy nekem szól-e? Az én nevem volt rajta. Akárki küldte, nekem küldte!

Megnéztem ismét az eljegyzési lapot. hátha a nevek után jutna eszembe valami?

Ekkor vettem észre, hogy a lap egyik szögletén ceruzával, alig látható betűkkel ez volt fölírva: „Miskolcz—Budapest. VII—14. Emlékszik-e?“

Miskolcz? Budapest? Julius 14-ike? Mi történt Miskolczon, vagy Budapesten július 14-ikén? En bizony nem tudom!

Azaz hogy nézzük csak! Julius tizennegyedikén? Emlékszem már! Csakugyan ők volnának?

Persze, hogy ők! No nézze meg az ember, de nehezen jutna eszembe!

Sem nem Miskolczon, sem nem Budapesten, hanem Miskolcz és Budapest között történt akkor valami, aminek én most ezt a tudósítást köszönhetem.

Az történt ugyanis, hogy én akkor, július tizennegyedikére virradó éjjel Budapestre utaztam. Akármilyen kényelmesen utazom, nem tudok a vonaton aludni. Ha menetközben a folytonos egyforma rázást és zör-

gést kezdem is megszokni és már-már azt hiszem, elnyom az álmom, amint állomásra ér a vonat és megáll, újra ott vagyok, ahol kezdetem. Vagy menne, vagy állna mindig, talán jobb volna.

Elég az hozzá, hogy akkor is így történt. Első osztályu jegyet váltottam ugyan, hogy legalább kényelmesebben végig nyujtzhassam, de el voltam arra készülve, hogy fent virrasztom az éjszakát.

Ugy is történt, bár nem egészen úgy, mint előre végig gondoltam.

Miskolczig egyedül voltam a szakaszban. Ott hosszabb ideig állván vonatunk, már csaknem elaludtam, amikor a kalauz kíméletlen módon félrehuzta a kocsiját.

Csak épen annyi időm volt, hogy felültem fekvő helyzetemből, — két nő lépett be. A kalauz a lámpa függönyét is széthuzta, hogy a hordár kényelmesen felrakhassa a hölgyek csomagjait és azokat a bizonyos kálapakuttyúkat.

Ekkor vettek engem észre. Az egyik, természetesen az idősebbik, rögtön meg is szólalt:

— De hiszen itt már vannak!

— Igazán sajnálom, de a többi szakaszban még többen vannak! — mentegegetőzött a kalauz.

Ekkor ő nagyságáék egy kissé kellemetlen kutató pillantást vetettek reám, aztán nagyot sóhajta — valószínűleg a remélt, de most már elérhetőnek nem látszó alvást sajnálva, — leültek.

Van még egy harmadik meggyőződés is. Ez elismeri a takarékpénztár jogát, és követeli, hogy elégítse ki magát a színház bejövendő vételárából. — ha ilyen bejön. Ez a meggyőződés azért nevezetes, mert a takarékpénztár követelésének árverés útján leendő kifizetése által vél nagy szolgálatot tehetni a magyar nemzet csodálatos erejű géniuszának. Vagyis mindenáron azt kívánja, hogy peregjen az árverések gyász kísérete: a dob, minél előbb. Kíván sok árverelőt is, — orthodox zsidót, verpflex brancsot, szücsöt, dohánybeváltó hivatalt stb. — csak hogy a takarékpénztár jelzalogos követelésével roskadásig megterhelhet színház illetékesebb gazda, és rendeltetéséhez jusson. Okoskodásának utolsó állomás helye az, hogy nem lévén fűthetetlen, rossz akusztikájú czugos, alkalmatlan, faluvégén eső és kicsiny színházunk; — kénytelenek leszünk az 59%-os közkielégésünk arányos és tetemes felemelésével új színházat, jobbat, szebbet és beljebb a városban — építeni.

Ez az okoskodás sem ment némi igazságtól.

És már most uraim! kedvelői a vidám árveréseknek, kérve kérjük Önöket, ne tartsák magukat távol a nyiregyházi kir. törvényszék árverelő helyiségétől akkor, ha a dob szomorúan hívogató pergése a nyiregyházi színház utolsó dalát fogja megszólaltatni!

De hát mit mondanak mindehhez a színház részvénytársaság önzetlen részvényesei? Ő ezek a jó urak igen régen beletörődtek abba, hogy részvényeik a budapesti áru- és értéktőzde bíróságának nem szolgáltak

alapul egy elvi jelentőségű usance kihirdetéséhez, s hogy a szép, nagy papirosuknak nincs kurzusa.

Mit mond ehhez a város? Nem tévedünk, ha azt hisszük, hogy a nagy konkurencziától való félelem nem aggasztja.

Ime tehát négy egymással ellentmondó meggyőződés. Ki-ki válogathat bennük vérmérséklete és hangulata szerint. Csak arra kérünk mindenkit, hogy a válogatásban való megállapodás ne ártsen a magyar nemzet hálás géniuszának, aki úgy szeretne a legmagyarabb vármegyére kellő közepén egy kicsiny, barátságos és tartós lakhelyet találni.

Ez alatt a feltétel alatt csak hadd peregjen az a csúnya dob!

Közügyek.

— 59% községi pótdadó. Nyiregyháza városánál csak a napokban, illetve a vármegyei őszi rendes közgyűlés után vált meg tudhatóvá, hogy hány százalékos lesz a folyó 1897. évi községi pótdadó. Ennek a magyarázata pedig abban található fel, hogy mikor az 1897-ik évre szóló költségvetés-előirányzatot a város a vármegyéhez a múlt év végén felterjesztelte, a vármegye visszaküldte azzal az utasítással, hogy a közevetámrá vonatkozólag a város elkülönítve állítson össze költségvetést. A város a vármegye ezen határozatát megfeleltette s a miniszter akként döntött ebben a kérdésben, hogy utasította a vármegyét, hogy a város költségvetését vegye érdemleges tárgyalás alá. Ezek a hosszadalmas eljárások azonban anyai időt vettek igénybe, hogy a vármegye csak a legutóbbi őszi rendes közgyűlésen vehette érdemleges tárgyalás alá a költségvetést. Ennek folyamán a vármegyén az a változtatás történt a város által felterjesztett előirányzatot, hogy a bevételeknél töröltetett azon 10,000 forint, amelyet a város a vármegyétől a katonaszállítás részletes megtérítése czimén várt, amelyet azonban az e czélra szolgáló megyei

pótdadó meg nem szavazása miatt törölni kellett; a kiadásoknál pedig a pazonyi utca közevetének tovább fejlesztésére felvetett 4000 frt. Ezen változtatások aztán azt eredményezték, hogy az 1897. évi költségvetésben a vármegye megállapítása szerint 376126 frt bevétellel szemben 447548 kiadás s így 71422 frt hiány mutatkozik, amelynek fedezésére a városi lakosok mindenemű adója után 59%/, a pusztaiaké után pedig 29%/, községi pótdadó kivetése válik szükségessé és ilyen %-ban állapította meg azt a vármegye törvényhatósága is. Ez a hír bizonyára azokat fogja legkellemetlenebbül érinteni, akik az év előrehaladott szakában már az összes folyó évi közadótartozásukat, s köztül a községi pótdadójukat a múlt évi kivetés arányában teljesen befizették, s azon hitben élnek, hogy ez évi honpolgári kötelezettségüknek már teljesen eleget tettek.

— Megyebizottsági tagok választása. A napkori választó-kerületben megválasztott *Lányi Antal* elhalálozása, ugyanott megválasztott *Kovács Máttyás* lemondása, a nyiradonyi választó kerületben megválasztott *Mezey Illés* lemondása, a szent-mihályi választó kerületben megválasztott *Kálmán János*; a földes-petrii választó kerületben megválasztott *Póldáry Gerzson*, a nyir-baktai választó kerületben megválasztott *Balog Antal*, a tisza-lői választó kerületben megválasztott *Pál János* elhalálozása folytán megfűresedett bizottsági tagsági helyeknek választás útján leendő betöltésére határidőül f. évi november 16-ik napjának d. e. 8 órája tűzött ki az őszi rendes közgyűlésen, a választási eljárás vezetésére pedig a következő bizottsági tagok választottak meg: 1. A napkori választó kerületben elnökül *Kállay Leopold*, alelnökül *Petrovich Gyula*. 2. A nyiradonyi választó kerületben elnökül *Szentmiklóssy Sándor*, alelnökül *Márton Gyula*. 3. A pöcs-petrii választó kerületben elnökül *Buday Gyula*, alelnökül *Szilcz Ferencz*. 4. A szent-mihályi választó kerületben elnökül *Kozelka Lajos*, alelnökül *Homolay Gyula*. 5. A nyir-baktai választó kerületben elnökül *Jármy Ödön*, alelnökül *Seregi János*. 6. A t.-lői választó kerületben elnökül *báro Vay Arnold*, alelnökül *Bagdy Imre*.

— Borellenőrző bizottsági tagok. *Bárá Feilitzsch Berthold* főispán a kereskedelemügyi

— Kinyitattjuk!

— Kár volna őket háborgatni. Hadd aludjanak!

— Felőtem alhatnak tovább is, de már csak megnézem, hogy érdemes-e miattuk itt a folyosón tölteni az éjszakát!

— És ha érdemes?

— Akkor bent maradok! Gyönyörködhetem én alvás közben is bennük! Van-e szebb látvány egy alvó szép nőnél? Selymes szempillái összecsupkódva csak sejteni engedték a mögöttük elrejtett mélységes kek eget, vagy a minden poklok édes ragyogó feketeségét! Piezi szájaeskája összezárulva szinte várja a csókot! — Keble csöndesen, egyformán emelkedik, amint lélekezik! Ah uram! Egy alvó nő többet ér az ébren levőnél! — Azaz hogy majdnem többet!

Szerencsére a kalauz visszaérkezett, mert még engem is kísértetbe visz vala.

Igy azonban elkövettem azt az akkor is csakhamar megbánt s most is sajnált baklövés, hogy hívása daczára sem mentem vissza abba a szakaszba, amelyet egyszer már egészen a hölgyeknek engedtem át. — Inkább elfogadtam a kalauz azon ajánlatát, hogy egy másik szakaszba üljek be, ahol ugyan már öten voltak, de férfiak mindannyian. Ott unatkoztam át az éjszaka hátralevő részét.

Mikor Budapestre megérkeztünk s a kuffrom után néztem, nagy meglepetésemre vettem észre, hogy az én folyosói ismerősöm milyen bizalmas udvariassággal segít

ajtaja hirtelen felpattant s egy turista öltözékes fiatal ember ugrott be rajta.

— Már megint majd lemaradtam! — szólott hozzám, amint meglátott. — Most se válhattam jegyet. Alkoztér pechem van az utazással. Rendesen kétszer késem le. Ez már a harmadik lett volna!

Tetszett nekem a beszédes ösztintesség. Csakhamar egészen bizalmasok lettünk.

— De hát ön mit kuczorog ebben a tyűkültetőben? Tele van minden kocsi?

— Azt nem tudom. De hogy be van zárva mindenik, azt már kitapasztaltam!

— No majd kinyitatom én, csak jöjjen a kalauz!

Épen jött. Átdottn neki egy tíz forintot, hogy váltson jegyet Budapestig, s majd ha vissza jön, nyisson egy kevésbé telt szakaszt, ne háborgassuk kétszer a boldog alvókat!

— Igazán bosszantó, mennyien utaznak az éjjeli vonatokkal! — szólott, amint a kalauz a jegyért elment.

— Nem mindig és mindenütt! — feleltem én. — Miskolczig most is egyedül jöttem, csak ott ült be hozzám két nő!

— És hová tette őket?

— Ategedtem nekik az egész szakaszt. Itt alusznak.

— Szépek?

— Nem tudom, de hiszem!

— A szépséget nem lehet hinni, csak tudni. Nézzük meg!

— Be van zárva az ajtó!

Én bennem pedig felébredt az udvariasság. Azon kezdetem gondolkozni, hogy vajjon nem az volna-e a leghelyesebb, ha szépen felajánlanám nekik az egész szakaszt, magam pedig átülnek másikba?

Mialatt ezen tündöttem, a vonat elindult. Csendben voltunk mind a hárman. Ők is gondolatainkba merültek, én is. Egyszer aztán hirtelen elhatároztam magamat.

— Nagyságos asszonyom! Én átengedem a helyemet. Átmegek más kocsi!

Hihetetlenül méltóságteljes és fagyos „Ahogy tetszik!” volt a felelet. Szinte kedvem lett volna maradni. De aztán eszembe jutott, hogy hátha a czimét tévszertettem el, s nem nagyságos, de méltóságos asszonynyal van dolgom?

— Kuffromat majd kivettem Pesten. Csak méltóztassék bezárni és befűggyőzni az ajtót! — szólottam s kalapomat veve kimentem.

Meg sem köszönték előzékenységemet. Talán egészen természetesnek találták.

A kocsi folyosóján végig menve, arra a nem várt tapasztalatra jutottam, hogy a többi szakaszok utasaiban is volt annyi óvatosság, mint a minőre én a hölgyeket kitartottam, mert azok is magukra zárták az ajtókat. Künrekedtem. Sebaj no! Ugy sem aludnék. Kibírom reggelig a kalauz ülőhelyén is! Rágyújtottam, s bámultam a miriád csilgallal behintett pompás nyáreji eget.

Valamelyik közbeeső egy perces állomáson — maig se tudom melyiken, — már fűtyölt és épen indult a vonat, mikor a kocsi

miniszter folyó évi 53850. szám alatt kiadott rendeletéből kifolyólag reá ruházott jognál fogva a vármegye területén járásonként a borellenőrző bizottság elnökeiét és tagjaiul következőket nevezte ki: I. a Nyiregyháza rend. tan. város területére: Elnök: Dr. Trajtler Soma orvos. Tagok: Ferdlicska Rudolf és Tahy Miksa. II. A *dadaí alsó járásban*. Elnök: Szomjas László t.-dadaí. Tagok: Liptay Jenő t.-eszlári, Papp Miklós t.-lőki. III. A *dadaí felső járásban*. Elnök: Darvas István buji, Tagok: Boócz Ferencz vissi, Horváth Ferencz buji. IV. *Bogdányi járásban*. Elnök: Jármay Márton kótaji, Tagok: Borbély Gáspár kemecsei, Szalanczy Ferencz bogdányi. V. *Tiszai járásban*. Elnök: Lácza Szabó Gyula gyüreí, Tagok: Szikszay Sándor mándoki, Hrabecz Lajos k.-apáthi. VI. *Kisvárdai járásban*. Elnök: Jármay Odón lakodói, Tagok: Harsányi Menyhért, Dr. Kuzmós György kisvárdai. VII. *Nyir-Bátóri járásban*. Elnök: Várady István nyir-bátóri, Tagok: Kéky László bogáti, Sifter Kornel Ó-fehértői. VIII. A *nagy-kállói járásban*. 1-ső bizottság: Nagy-Kálló, Kálló-Semjén, Új-Fehértő, Bököny, Hugyaj, Gesztered, Biri községekre. Elnök: Pethő András. Tagok: Béres Ferencz, Dr. Lórencz Gyula nagy-kállói, 2-ik bizottság: Balkány, Szakoly, Gelse, Mihálydi, Nyir-Adony, Nyir-Acsád, Mártonfalva, Szent-György-Ábrány, Buda-Ábrány községekre. Elnök: Dessewffy Aurél szent-györgy-ábrányi, Tagok: Lengyel Ferencz mártonfalvai, Dobozi Endre nyir-acsádi lakosok. — A *törvényhatóság részéről* ezen bizottságokba beválasztatták. I. *Nyiregyházára*. Kenez Sándor és Karabélyos Péter nyiregyházi. II. A *dadaí alsó járásban*. Szalai Dezső t.-dobi és Fleischer Ferencz t.-polgári. III. A *dadaí felső járásban*. Andó Sámuel és Pethő Antal gávai. IV. A *bogdányi járásban*. Ibrányi Zsigmond kótaji, és Bónis György vasmegyeri. V. A *tiszai járásban*. Nagy János l.-petru, Virág Árpád, tornyosnagyczi. VI. A *kisvárdai járásban*. Eröss György f.-litkei, Szalanczy Bertalan komorói, VII. A *nyir-bátóri járásban*. Péchy Bela nyir-madai, Komoróczy József eöri. VIII. A *nagy-kállói járásban*. 1-ső bizottságba: ifj. Toka Sándor és Krasznay Sándor nagy-kállói, 2-ik bizottságba: Dankó Pál nyir-adonyi, Nagy Miklós mihálydi lakosok.

le a kocsiról egy csinos, határozottan igen csinos fiatal szőke leányt.

Amint engem megláttát, még jutott ideje arra is, hogy odafusson hozzám:

— Készenom uram, nagyon köszönöm az ön előkezességét önnagyságáék iránt és . . . irántam. — (Ezt az utolsó szót csak úgy sugva mondta, egy sokat jelentő szemhunyorítással.) — Az igaz, hogy nem aludtam az éjjel, de ők se! Is látja milyen jó barátságba kevertünk! Az apjának vasgyára van! Okulhat belőle. Még egyszer köszönöm. — Nevem Hamvay Jenő!

En is bemutatam magamat. — Innen származik az ismeretségünk. Azóta se láttuk egymást, hírt se hallottunk egymásról, csak most erről az eljegyzési kártyáról látom, hogy ő nősül s hogy engem még nem felejtett el.

S ha visszagondolok arra a reggelre, úgy rémlik előttem, mintha most is hallanám a központi pályaudvar zajában, amint az idősebbik nő egy pár világos sárga keztyűt lobogtatva kiáltotta a Hamvayval előre siető fiatalabb után:

— Bella! Bella! — A keztyűdet is ott felejtették!

Átkozott udvariasság! Hát ha én is más hangon kezdem volna!

Ki tudja? Az őrdög nem alszik. Pedig az a kis lány csinos, határozottan csinos volt! És az apjának vasgyára van! Most már bizonyos, hogy van!

Eh! Gratuláljunk Hamvaynak!

Vándor.

Az ártéri vasut.

Régi és sokat emlegetett terv már az, hogy a vármegyének a Tisza mentén Rakamaztól, illetve Timártól Dombrádig eső része a vármegye központjával és székhelyével vasuti összeköttetésbe hozassék.

Eddig ugyszólván az az egész vidék, amelyet a Nyiregyháza—Rakamaz és Nyiregyháza—Csap közti vasut vonalak, valamint a Tisza folyó által képezett hatalmas háromszög magába ölel, csak tengelyen és az esős, valamint a téli időszakokban sokszor alig, vagy csak igen nehezen érintkezhetett a külvilággal.

Már 1887-ben indult meg egy mozgalom oly czélból, hogy ezen a vidéken vasut létesítsék, minthogy azonban akkortájtban a Tisza-Polgar és Nyiregyháza között azóta már felépített vasut tervezése foglalta le a maga számára a közérdeklődést, az ugynevezett „ártéri vasut” kérdése lekerült a napirendről.

Az 1896-ik évben Kállay András, Szabolcs-vármegye volt főispánja kezdeményezésére került az ismét szőnygre. Ez év január havában az érdekeltek egy népes értekezletet is tartottak, amelyen kimondták, hogy a vasut létesítést óhajlják, sőt az értekezlet megbizta dr. Heuman Igná z és dr. Járóssy Sándor nyiregyházi ügyvédek, hogy az államvasutak Rakamaz állomásából kiindulól, Timár, Szabolcs, Balsa, Vencsellő, Gáva, Berczel, Paszab, Ibrány, Halász érintésével Dombrádig vezetendő helyiérdekű vasutvonalra az előmunkálati engedélyt kérjék meg. Ezt a kérelmet azonban a miniszterium akkor közlekedési politikai szempontokból teljesíthetőnek nem találta.

A folyó év július havában dr. Járóssy Sándor ismét beadta az előmunkálati engedély iránti kérvényt az államvasutak Nyiregyháza, vagy esetleg a Sóstó állomásától kiindulva, Kótaj, Buj, Ibrány, Paszab, Berczel, Gáva, Vencsellő, Balsa s Ibránytól elágazólag Halászon át Dombrádig vezetendő helyiérdekű vasutra vonatkozólag s ezutal a miniszterium a kérelmet teljesítvén, az előmunkálati engedélyt megadta.

Ezen engedély alapján engedélyes az előmunkálathoz hozzá is látott s ép azért időszerűnek és helyenvalónak találjuk, ha a tervezett vasuttal kissé részletesebben foglalkozunk.

Az előmunkálati engedély szerint az új vasut, mint említettük, vagy a nyiregyházi, vagy, ami a vonalat megrövidítené, a sóstói állomásból indulna ki. Az érdekeltek községekkel folytatott eddigi tárgyalások eredménye szerint azonban, különösen mert Berczel községben nem sok hajlandóság mutatkozik a hozzájárulás iránt, abban az esetben, ha a kiindulás a Sóstói állomásból történik, a vonal Kótajon túl, a Menyhért-tanya mellett ágaznék kifelé. Az egyik ág Gáva és Vencsellő mellett vezetne Balsáig, a másik pedig Ibrány, Nagy-Halász mellett Dombrádig.

Hogy az ékként létesítendő vasutvonalon minő fontossággal bír, az általa érintett és létesítés esetén a vármegye központjával közvetlen összeköttetésbe hozott helységek következő statisztikai adataiból is kitűnik: Kótajnak van mintegy 3000 lakosa, határa mintegy 6000 hold; Gávának 2500 lakosa, határa 6000 hold; Vencsellőnek 2600 lakosa, határa 4500 hold; Balsának 1400 lakosa, határa 3500 hold; Ibránnak 3400 lakosa, határa 10500 hold; Halásznak 3700 lakosa, határa 13700 hold; Dombrádnak 4000 lakosa, határa 10600 hold. Az ezen helységekkel szomszédos többi ártéri községek lakosaival együtt azonban összesen mintegy 40000 lakos és 115000 hold terület vasuti közlekedési igényeit lesz hivatva az új vasut közvetíteni és kielégíteni.

Az egyes érdekeltek községek nagy része már tárgyalás alá is vette a hozzájárulás kérdését, e kérdésnél azonban nevezetes elmentek merültek fel.

Egyes községek ugyanis, amelyek Rakamazhoz közelebb fekszenek, azt óhajtanák, hogy a vasut nem a sóstói vagy a nyiregyházi, hanem a rakamazi állomásnál csatlakozzék az államvasutak vonalához. — Es a hozzájárulás mérvének megállapításánál ezek a községek ezt a szempontot annyira döntőnek tekintik, hogy például Szabolcs község csak az esetre szavazott meg 10000 forintot, ha a vonal Rakamazhoz vezetetik, Gáva pedig az esetre, ha Rakamazhoz csatlakozik a vonal, 37000 forintot, míg ha Nyiregyháza, az esetre csak 27000 forintot szavazott meg.

Viszont azonban más községek, mint Dombrád, Ibrány, Kótaj, Buj a nyiregyházi, illetve sóstói állomásba leendő bevezetés mellett vannak, illetve ezzel a feltétellel szavazták meg hozzájárulásukat.

Az ékként felmerült érdekelteknek talán nem is leküzdhetlen akadályai a vasut létesítésének, de mindenesetre hátráltatják a terv megvalósulását és szükségessé teszik azt, hogy a vasut ügyét komoly figyelemre és megfontolásra méltassák azok is, akik a vasutnak a vármegye székhelyére nézve kétségtelen fontos voltát felismerik.

A vasut vonal hossza a sóstói állomáshoz való csatlakozás esetén 51, a rakamazhoz 41 kilométert tenne ki.

Az építési költség, miután nagyobb szabású műtárgyakra szükség nincs, a többi hazai helyiérdekű vasutak építési költségei alapján kilométerenként átlag 30000 forintra tehető. Az érdekeltek községei által eddig megszavazott hozzájárulások összege mintegy 250,000 forintot tesz ki.

Közköztatási ügyek.

Az eperjesi joghallgatók felirata.

Az eperjesi joghallgatók a magyar tanuló ifjúság nagy részének nehéz anyagi helyzetét egy nagyszabású országos ösztöndíj-alap létesítésével reméli legelzserűbben javíthatónak.

A megvalósítás tekintetében is meglepően egyszerű terv érdekében a következő lelkes hangu feliratot intéztek a vallás és közoktatásiügyi miniszteriumhoz:

Nagyméltóságú vallás- és közoktatásiügyi m. kir. miniszter ur! Kegyetlen urunk! Azon kiváló férfiak között, kik eddig Magyarországi kultuszminiszteri széken ültek, méltó helyet foglal el nagyméltóságod, aki már is annyiszor bebizonyította, hogy a legnagyobb mértékben szíven viseli hazánk köznevelődési érdekeit, aki már is annyi üdvöset alkotott a magyar köznevelődés érdekében. Ez a körülmény bátorít föl bennünket arra, hogy nagyméltóságodhoz forduljunk kérelmünkkel. Tesszük ezt abban a meggyőződésben, hogy a magyar tanuló ifjúság helyzetével foglalkoznunk kötelesség és abban a reményben, hogy kegyelmes urunk figyelmére méltatja törekvésünket.

Közköztatásügyünk sok, nehéz és orvoslásra váró baja között nincs nagyobb, nincs gyorsabb orvoslást igénylő annál, hogy a magyar ifjúság igen nagy részének, míg tanulmányait folytatja, a legsúlyosabb anyagi gondokkal kell küzdenie. Erejét meg kell osztania a tanulás és a léfentartás között. S bizony annak javarészt rendszeren ez utóbbi veszi igénybe. Lelkes szeretettel foglalkoznak tanulmányaival, de szellemét lenyűgözi az élet gondja, mely folytonosan ott virraszt mellette. S még sokan azt mondják, hogy ne járjon iskolába az, a ki szegény. Mintha a tanulóhoz csak vagyon kellene és nem tehetség, előkelő származás és nem szorgalom!

Oh hányan vannak, a kik, mivel a legszükségesebb anyagi eszközök nélkül is szükölködnek, elveszték és elvesznek a háza számára! Pedig ki tagadná, hogy Magyarországnak nagy szüksége van tanult emberekre?

A magyar tanulóknak nehéz anyagi helyzete a főoka annak, hogy az iskolából kike-

rült ifjúság jelentékeny része nem áll a szakműveltségnek kellő színvonalán. Testi ereje, egészsége gyakran teljesen áldozatul esik a tanulások sok nagy nélkülözésének, lelkéből pedig kivesz az idealizmus, az önzetlenség, kipusztul a köz, a hazai ügyei iránt való komoly, meleg érdeklődés. Két kora ifjúságotól kezdve anyagi gondok és nélkülözés gyötörtek, nem igen akar mások gondjával, mások bajával törődni. S ma nincs is még mód az orvoslásra. Ösztöndíj kevés áll hazai tanuló ifjúságunk rendelkezésére, a Mensa akademika pedig még Budapesten sem felelt meg teljesen a várakozásnak.

Kegyelmes urunk! Szerény véleményünk szerint ezen csak egy nagy országos ösztöndíj-alap fölállításával lehet segíteni.

Méltóztassék megengedni, hogy erre vonatkozó eszméinket előadjuk!

Nagyméltóságod fölhívna a magyar társadalmat az adakozásra. A közönség, mely az utóbbi éveknek sok ünneplése közepette talán túlsokat áldozott jóval jelentéktlenebb dolgokra, s a mely már megszokta, hogy nagyméltóságod csak a szépet és hasznosat kezdeményezi, szívesen meghozna áldozatait. A saját, melynek ez eszme már régi kedves ideálja, a legnagyobb lelkesedéssel karolná fel az ügyet. S miért ne hinnék, hogy akadnak majd magyar maecenások, a kik vagyunk jelentékeny részét szentelik e célra? Es a társadalom mellett az állam is hozzájárulhatna az eszme megvalósításához. Talán évenként fölvehető volna bizonyos összeg az állami költségvetésbe? A törvényhatóságok szintén hozhatnának némi áldozatot.

Nem gondoljuk mi, hogy ezen eszme rövid idő alatt megvalósítható. Am teljék bele 30 év, vagy akár 50 esztendő! S ha évenként 20000 frt gyűl össze, 50 év múlva egy millió forint kamatai állanak a szegénysorsu magyar tanulókat segélyezésére.

A további részletekérésébe nem bocsátkozunk. Mi, kik közvetlenül magunk előtt látjuk a magyar tanulószám nehéz helyzetét, vagy nélkülözését, csak bizonyosságot akarunk tenni e mellett és keressük az annak orvoslására alkalmas utat. Hazánk jövője érdekében kérjük nagyméltóságodat, kegyeskedjék nagybecsű figyelmére méltatni szerény eszménket!

A diákok a szabolcsi földvárbán.

Hazaifas és a részt vettek előtt hosszú időkre emlékezetes ünnepet rendezett a nyiregyházi ág. hitv. evang. főgimnázium tanárikara és tanuló ifjúsága e hó 23-án, a mult szombaton.

A felső négy osztály növendékei, mintegy száznegyvenen, a tanárok vezetése és felügyelete mellett kimentek a szabolcsi földvárho, hogy megemlékezzenek a honfoglaló ősookról s letegyék koszorújokat a vármegegye által a földvár legmagasabb pontján emelt emlékoszlopra.

Rakamazig a délelőtti vonaton mentek ki. Rakamazról aztán gyalog indult a lelkes fiatal sereg a másfél órányira eső Szabolcsra, míg a tanárok a Liptay Jenő bashalmi tisztartó által felajánlott kocsikon kísérték a hosszú menetet.

Az idő is, eltekintve a kissé hűvös szél-től, kedvezett a hazafiaas kirándulásnak.

Az ezer év időjárásainak viszontagságait kiállott földvárba érve, az emlékoszlop körül sorakozott az ifjúság s a Himmust énekelte el. Az ének elhangzása után *Porubszky Pál* tanár ismertette főbb vonásokban a vár jelentőségét s buzdította az ifjúságot az ősoők dicső példáinak követésére. A tanulók közül *Oláh Lajos*, a VIII-ik osztály növendéke adozott az ősoők kegyeletének halás szavakkal és tett fogadást ifjú társai nevében is, hogy igyekszik fognak arra, hogy méltó ősunokák legyenek, s beszéde végzetével elhelyezte az oszlopon a tanuló-ifjúság érzekoszorúját.

Ekkor *Victórisz István*, szintén VIII. oszt. lépett az oszlop talapzatára és szavalta el az ez alkalomra írt következő költeményét:

*Elmúlt a szép nagy ünnepély;
Elhangzott már a szent ima.
A szív, a zaj lecsendesült,
Dolgozni tért Árpád fia.
De vissza hangzik még az eljén:
A hírmás bérc fűlünkbe hozza;
Ki nem volt itt az ünnepélyen;
Itt van, itt a nemzet tavaszsa!*

*Szép ifjúság! Örök tavasz!
Büszkén viseld magyar neved!
Fenn hordd fejed, hogy ez a föld
Téged magyarnak szühetett;
E föld, mely annyi század éven
Állt ellen a török-tatárnak,
E föld, melynek dicső szívében
Nagy őseink örömrre várnak.*

*Pihennek ök: de mégis itt
Lebegnek köztünk szüntelen.
Tőlük tanuljuk, tőlük azt,
Mi a — kitartó küzdelem . . .
Küzdöttek ök e szép hazáért,
Nem sajnálták még vérüket sem:
Feláldozák annak javáért, —
S nem hagyta el népét az Isten! . . .*

*Mi nagy, mi szép ez ősi vár!
S felette hány vihar zuzott!
Fogát rajt' hagyta mindenki,
De győzni rajta nem tudott!
Erő nem tartható idáig,
Hiszen a föld magába' gyenge —
Idő múltával összemálik . . .
Az Úr ezzel csodát jelente!*

*Bizzál az Úrban, óh magyar!
Leszedte ő bilincsed,
Mutatja, hol a biztos út, —
Ne félj, ne félj, ő megsegít!
S hazánkat, népem ifjúsága,
Szeresd szívednek bensejében;
Munkálj, dolgozz' híven javára,
Hogy még sok ezredet megérjen!*

A szavaltat végeztével az ifjúság a Szózatot énekelte el.

Az ünnepély ekként való befejezése után a tanárok és tanítványok a vár-gyepes udvarán elhelyezkedve, a szabad ég alatt költötték el magukkal hoztak ebédeiket, ami a kirándulás kedélyességét s ezzel együtt emlékezetességét is csak emelte.

Rövid pihenés után bejárták az egész várat, melynek magas ormairól elragadó festői kilátás nyílik egy felől a tokaji és zemp-léni hegységre, meg a Bodrogközre 'fel egészen Új helyig, másfelől pedig a szabolcsi síkságra. Majd a *Tomory András* szabolcsi ev. ref. lelkész meghívására megtekintették a vár szomszédságában levő szintén régi református templomot, ahol *Leffler Sámuel* tanár, felszentelt lelkész a szókőre lépven egy rőt-tönzött remek imában kért áldást az ősoők szellemétől áthatott helyen a hazára és koronás királyára. A pillanat ünnepélyes hatása alatt alig maradt szem szárazon.

Majd az egész társaság a lelkészi lakás tágas udvarára vonult át, ahol *Tomory* lelkész látta vendégeit nem csak a tanárokat, de megnyitotta pinczétjét az ifjúságnak is.

A gyalogszerrel járó ifjúság előtt azonban még másfél órai ut állván, nem sokáig időzhetek s megindult a menet Rakamaz-felé hazafiaas dalokat énekelve, éltetve a hazát, a királyt, és a kirándulást tervező és létesítő tanárokat.

Hirek.

Olvasóinkhoz.

Ismételten figyelmeztetjük olvasóinkat, hogy lapunkra *Jakovovits Fanny* k. a. dohánytözsdejében (Városház palota) is lehet előfizetni.

Vidéki olvasóinknak pedig mai számunk mellett kitöltött posta-utalvány lapokat küldünk. Kérjük, hogy azokat felhasználni, és előfizetési pénzeket minél előbb beküldeni sziveskedjenek.

— **Halottak napja.** A megemlékezés napja. A mult dicsőítése az elhunyt kedvesekért hullatott könnyekben. A természet az ő hulló leveleivel, tarlott bokraival olyan bús, sőt keretet ad a fájdalomban elmerülő emberiség hangulatának. Gyász a szívekben, gyász a természetben, sőtél enyészet szomorú kepe mindenütt. A természet a legszebb virágait, elhulló ékességeit sirtatja az emberek a szeretetüknek, melylyel a kedveseik emléke iránt viseltetnek, hozzák meg szívük áldozatát. A temetők sirdombjain kigyuló gyertya fény egy-egy emlékeztető a multra, amelynek távollóságával arányban nő az elvesztett kedveseink emlékének tisztasága és bensősége, de talán csak ezen a napon, amelyet egészen és kizárólag a halottak emlékének szentel az emberek kegyeletes emlékezése. Mert máskor aligha érünk rá, s ezen felül lelkünk szerkezetében fekszik a mult feledés könnyűsége. Innen talán a halottak napjának közönségében a kevés őszinteség, s csekély a száma azoknak, akik valóban a tiszta érzélem mély-séges vonalmával újítják meg lelkükben a szeretettek elvesztése fölötti fájdalomukat. Hanem a gyertyák egyenlően égnek pislogó fényükkel és a szív rejtett titka marad a gyertyák megnyújtására ösztönző szeretet és emlékezés ösztémái!

— **Kinevezés.** *Stern Jenő*, nyiregyházi tekintélyes nagykereskedő a nyiregyházi kir. törvényeskedő kereskedelmi és váltótanácsához kereskedelmi ülnökké neveztetett ki.

— **Halálozás.** Benedek János honvédu-szárszázados neje szül. *Megyery Borbála* úrnő, *Megyery Géza* kúriai bíró, kir. törvényszéki elnök nővere Kassán e hó 25-dikén elhunyt. Temetése tegnapi, 27-dikén délután ment végbe Kemeesén. Elhunytáról a család a következő gyászjelentést adta ki: Benedek János m. kir. honvédu-szár százados, Géza, Zoltán és Ferencz árván maradt gyermekeivel; özv. Benedek Lászlóné és gyermekei: *Megyery Géza* curiai bíró, a nyiregyházi kir. tszék elnöke, neje *Katona Amáliával* és leányuk *Megyery Cselesztá* s férje dr. *Horváth Józseffel*; *Megyery Jenő* és férje *Török Alajos* fajdalomtól megtört szívvel tudatják a legszeretőbb nő, legjobb édes anyja, meny, testvér, nagynéne és sógornőnek *Vasmegyeryi Megye i Borbálnak* férjezett Benedek Jánosnénak f. évi október 25-én éjjeli 2 órakor, boldog házasságának 11-ik évében bekövetkezett gyászos kimúltát. A megboldogult hült tetemei f. évi október 26-án d. u. 4 órakor Kukuricza-utca 58. sz. a saját háznál beszenteltetvén, Szabolcsmegeye Kemeese közsébe szállíttatnak, hol is a róm. kath. egyház szertartása szerint, f. hó 27-én d. u. 2 órakor fognak az anyaföldnek visszaadni; az engesztelő szent miséldozat pedig, Kemeesén f. hó 28-án reggeli 9 órakor mutatattik be az egék Urának. Kassa, 1897. okt. 25. Áldott legyen emléke-zete s az örök világosság fényeskedjék neki!

— **Hangverseny.** *Bogsch László* és *Santroch Alajos* helybeli főgymnasiunai tanárok a főgymnasium dísztermében, az iskolai egyesületek javára, 1897. évi november hó 3-án, szerdán jótékonycélú hangversenyt rendeznek. Belépő díj: ülőhely 2 korona, állóhely 1 korona, deák-egy 30 kr. A hangverseny kezdete este 8 órakor. Jegyek előre válthatók *Ruzsonyi* testvérek üzletében s este a pénztárnál. Felülfizettek köszönettel fogadtatnak s hirlapilag nyugtáztatnak. — Az érdekes hangverseny műsora a következő: I. Bendel, Nocturne. Zongorán előadja *Szénfy Erzsike* úrhölgy. II. *Meyerbeer*, *Hugenották* „Apród ária”. Éneklí *Lucacs Ilona* úrhölgy, zongorán kíséri *Santroch Alajos* úr. III. *Tausig* Concert Fantasie. Zongorán előadja *Bogsch László* úr. V. *Beethoven*, Trio G-moll. Hege-dün, gordonkán és zongorán előadják *Hoff-*

mann Emil dr., Santroch Alajos és Bogsch László urak. VI. Schumann, „A két gránátos“. Éneki Mayer Ferencz úr, zongorán kíséri Santroch Alajos úr. VII. Coppée, Pardon. (Monolog.) Előadja Galli Lajos úr. VIII. Mendelssohn, Concerte E-dur, Adagio et Allegro. Előadják zongorán, négykézre Szénfy Erzsike urhölgy és Bogsch László úr.

— **A színház sorsa.** Nyiregyháza város polgárságának áldozatkészsége néhány év előtt állandó színházat emelt, a város támogatása s az elégtelen építési költségek hiányzó részének a takarékpénztár által történt kölcsönzése mellett. Sok szép reményt fűztünk a színészet ügyének föllendüléséhez az új hajlék építése alkalmából. Hittük, hogy városunkban mélyebben ver gyökereket a színészet pártolása az által, ha állandó hajlékot nyer. Biztunk abban is, hogy nem csak a legalkalmatlanabb nyári időszakban lesz módunk színi előadásokat élvezni, de télen át is. Mindez nem teljesült be. Mondják, hogy a színház felreos helye, de főképp felette elhibázott építés a tulajdonképeni oka a családásunknak. — Akármilyen is, annyi bizonyos, hogy a színészet ügye Nyiregyházan válságos helyzetbe jutott. A takarékpénztár 10000 frtos kölcsönének kamatait a részvénytársaság fedezni nem tudván, bepereltetett, s a mult heten az itteni járásbírósg tényleg marasztaló ítéletet hozott ellene. A kielégítési a hitelező intézetnek árverés nélkül és más fedezet hiányában nem képzelhető s így minden valószínűség szerint a nyiregyházi színház újra kerül. A kérdéssel foglalkozik vezércikkünk.

— **A vadásztársulat közgyűlése.** A nyiregyházi vadásztársulat a mult szombaton délután 5 órakor tartotta meg évi rendes közgyűlését a városához kis tanács-teremben *Somogyi Gyula* társulati elnök elnöklése alatt és a tagok élénk érdeklődése mellett. Az elmúlt társulati évről szóló elnöki jelentés után le tárgyalták az évi zárszámadásokat, valamint az 1897-98-ik társulati évi költségvetését. Elénk vita támadt a választmány határozata ellen beadott felelőzések folytán azon érdekes kérdés felett, hogy a sóstói erdőben a kopózás a jövőben megengedtesse-e vagy sem? Vegre is a közgyűlés arra való tekintettel, hogy a társulat az erdőn fázván és öntenyéztést akar meghonosítani, 20 szóval 11 ellen elhatározta, hogy a kopózás, valamint a cserkészés az erdőben ezután tilos leend, e helyett azonban két hetenként *hajtóvadászlatokat* rendeznek. Az első hajtóvadászlatot a jövő vasárnap tartják meg.

— **Villamos világítás a laktanyában.** A helyben állomásozó 10-ik huszárezred parancsnoksága átiratban értesítette a város tanácsát, hogy a lovassági nagy laktanyában, egyelőre csak a törzspületeben és két fedett lovardában a villamosvilágítást berendezetni óhajtán. Minthogy azonban a berendezési költségeket az ezrednek saját házi pénztárából kell fedeznie, azt kéri az ezredparancsnokság a városától, hogy a vezetékek berendezési költségeit, minthogy azok úgy is megmaradna az ezred eltávazása után is az épületekben, a város fedezze. — A tanács e kérdésről foglalkozván, a képviselőtűstülethez olyan értelmű javaslat terjesztését határozta el, hogy a város a vezetékek berendezési költségeinek felérését, illetve kerek összegben 200 forintot vállaljon magára.

— **Jegyzői vizsga.** Folyó évi december hó 4-én és 5-én délelőtt a vármegyeháza kistermében községi jegyzői szigorlatot fog tartatni.

— **Alapszabályok jóváhagyása.** A m. kir. belügyminiszter a *kisvárdai jótékony nőegylet* alapszabályait a bemutatási záradékkal ellátta.

— **Egy szabolcsi úrnő balesete.** Mint a „Magyarország“ írja. Budapesten a kerepesi úti egyik nagyobb szállodájában halálos kimenetelű szerencsétlenség történt hétfőn este felé. *Somlyódi Jánosné*, mándoki földbirtokosné, aki pár nap óta lakott a szállodában három éves kis leányával, akit a Stefánia

kórházból hozott ki, theát főzött kis leánya számára. — A kezében volt horszeszes üveg azonban véletlenül felrobbant s ruhája is tüzet fogott. Mig a folyósóra kifutott kétségbeesetten sikoltó úrnő ruháját a szálloda személyzetének elottani sikerült, az alatt a szobában maradt kis leány ruhája is tüzet fogott, s a szegény gyermek olyan súlyos égési sebeket szenvedett, hogy a Stefánia kórházban, ahová gyorsan beszállították, seibe belehalt.

— **Különös módja az öngyilkosságnak.** *Morauzsky Gyula* (Tadé) nyiregyházi cipész mester e hó 13-án elünn lakásáról s a megindított rendőri nyomozat nem vezetett eredményre. — A héten hétfőn délután az Oros község határához tartozó Nyirjes pusztá egyik kerülője a kállói kút mentén elterülő Csárda nevű tóban egy különös tárgyat vett észre, amelyet előbb állati hullának gondolt s csak aztán vette észre, amikor jobban megnézte, hogy egy iszapal és vízi mazzalt befedett férfi hullája. Tapasztalatairól jelentést tett a rendőrségnek, mire a rendőrség kiküldöttjei kimenvén, a hullát a vízből kihozatták a partra. Ott azt vették észre rajta, hogy a nyakán több rendbeli kisebb, a hasán pedig keresztben egy nagyobb, egész a beléig ható vágás van. A feltalált hullában a két hét előtt elveszett *Morauzsky* ismerték fel. A rendőrségnek előbb büntényre gondoltak, annál is inkább, mert a hullán csak az alsó ruhák voltak, felső ruhái teljesen hiányoztak, de a nyomozás eddigi eredménye arra enged következtetést, hogy *Morauzsky* önkézzel ejtette magát a sebeket s hogy biztosabb legyen öngyilkos szándéka kivételében, azért vetette magát egyidejűleg a Csárda tavába. Tettének indokát ugyanis abban vélik feltalálhatónak, hogy felt amiatti büntetésétől, hogy már két ízben is elmulasztotta a népfelkeltő jelentkezést, és most az október 13. és következő napjain tartott ellenőrzési szemle alkalmával mulasztása kitudódott volna.

— **Megrendszabályozott végtekek.** A kereskedelmi utazók, vagy ismertebb néven *végtekek*, sok kellemetlenséget okoztak már túlságos élelmességükkel s állandó a panasz ellenük a kereskedelmi és iparkamarák jelentéseiben is. A kereskedelemügyi miniszterium véget akar vetni ezeknek a panaszoknak, s törvényjavaslatot dolgoztatott ki megrendszabályozásukra, amelyet véleményezés céljából megküldött a kereskedelmi és iparkamaráknak is. A javaslat szerint a kereskedelmi utazók csak azokat az üzleteket kereselhetik fel árúik megrendelésre ajánlása céljából, ahol az árú üzleti rendeléssel bir. — A törvény tehát meg fogja oltalmazni a békés polgárokat az utazóknak leg többször kellemetlen zaklatásaitól, a tudatlanbbsaktól vagy kevésbé érelyeseket az anyagi károsodástól vagy felesleges kiadástól, de a vidéki kereskedőket és iparosokat is ezektől az élelmes konkurrenséktől.

— **A vitéz Lippaiak.** Lippai Antal és Lippai András raádi lakosokmidőn a kenderdörzslésből távozóban voltak, Ignézi János ottani lakost vasvillával és doronggal annyira összeverték, hogy életbenmaradása kétes. Ignézi gyógykezelés végett beszállították a nagy-kállói kórházba, Lippaiakat pedig az ügyészség vette gondozása alá.

— **Vörheny járvány.** Kemeccsén és Apagyon a gyermekek között vörheny járvány ütött ki. Az iskolákat további intézkedésig bezárták.

— **A belügyminiszter és az üvegipar.** Perczel Dező belügyminiszter körendelelet intézett a megyék alispánjaihoz. A hazai üvegipart tudvalevőleg súlyos válság érte azáltal, hogy az osztrák üveggyárosok előállítási áron alul árusítva, a sokkal jobb magyar üveget hátterbe szorították. Az iparcikkek gyártásánál megfelelő támogatás nélkül hely állani képtelenek a gyárosok. S egy jelentékeny és közgazdaságilag fontos iparágóiról lévén szó, szükségesség tartja a belügyminiszter — mint a rendeleletben írja — a megyék közönségét felhívni arra, hogy azt minden rendelkezésre álló eszközzel támogassák. Felhívja a törvény-

hatóságokat, hassanak oda, hogy a közigazgatási épületeknél, úgy az új épületeknél, mint a hivataloknál honi üveget használjanak.

— **A ponyvairódmű termékek kiküszöbölése.** A m. kir. belügyminiszter a vármegyék közönségéhez intézett leiratában értesíti a vármegyék közönségét, hogy a Franklin-Társulat a nép kezén forgó úgynevezett ponyvairódmű kiadványaihoz hasonló alakban „Mese-mondó“ és „Históriás“ füzeteket bocsájt forgalomba. — Minthogy ezen vállalat célja az, hogy lélekemelő és erkölcsnemesítő, tanulságos dolgoknak a nép felfogásához és észjárásához mért alakban való közlése által a ponyvairódmű eddigi silány és sokszor a népet félrevezető s lelkiüretre hátrányos befolyással levő termékeit leszorítsa, a m. kir. belügyminiszter felhívta a vármegyék közönségét, ezen füzetkeknek a nép között a közési körjegyzők s általában a községi előjáróság útján leendő terjesztésére.

— **A felekezetenküliek statisztikája.** A „Közgazdasági Szemle“ szept. hónapi füzetében Dr. Budai László szomoruan érdekes adatokat közöl a felekezetenküliek terjedéséről. E szerint 1896-ban Magyarországon 3990 egyen vallotta „magát felekezetenkülinek, kik közül 446 a városokra és 3444 a falukra esik. A felekezetenküliek közül előbb református volt 1549, róm. kath. 923, lutheránus 755, gör. keleti 717, gör. kath. 27, zsidó 28. Nemre nézve a nyílt felekezetenküliek közt férfi 1809, nő 2180. Nemzetiség szerint a felekezetenküliek aránytalanul nagyobb része a tiszta magyar vidékekre esik. A városok között a legtöbb felekezetenküli H.-M.-Vásárhely szolgáltatja, hol a mult évben 227 egyen lett felekezetenküli, Budapesten 58.

— **Törvény a kötelező állatbiztosításról.** Az általános kötelező állatbiztosításról törvényjavaslatot dolgoztak ki, melyet a földmívelésügyi miniszter a most megnyitott országgyűlési ülészak folyamán szándékozik előterjeszteni. A törvényjavaslat alapelve a kölcsönösség, mely szerint az ugyanegy községbe, illetőleg a megállapítandó kerületekbe tartozó gazdák szolidárisan viselik az előforduló károkat, tehát egy mindannyiért és mindannyi egyért. — A kártérítés módjára nézve a jelenleg érvényben levő állami kártalanítási szabályok lesznek irányadók, amelyek a ragados tudóbb kiirtása körül teljesen beváltak. A terv az, hogy a törvényjavaslat lehetőleg 1898. végén életbe lépjen, s időközben az állategészségügy államosítása is törvényileg kimondassék.

— **Alapos módszer.** Folyó október hó 4. este *Szász Pál* balkányi lakos honvéd ujoncz régi szeretőjét Nagy Zsófia ottani lakos hajdonc, — azon czéliből, hogy míg ő hadkötelezettsége végett távol lesz, mást ne szeressen, illetőleg máshoz férjhez ne mellessen, a kertben annyira össze verte egy bottal, hogy felgyógyulásához nincs remény. Akkor aztán mint aki jól végezte dolgát, másnap bevonult Nagy-Károlyban állomásozó csapatjához.

CSARNOK.

Hangok az erdőn.

IRI: FIDUS.

Siratja az ég haldokló gyermekét, az erdő.

Kőnye lassan peregnék alá, gömbölyű cseppekbe verődnek a sárguló levelek. A cseppek súlyától, a félholt levelek Chernyéd szárai elengedik a galyát és zizegve keringenek alá.

A vadróza cinóber-vörös gyümölése, — mint a ravatal körül pislogó gyertya fenyé, — villan elő a bozótból. A lehaló m. k. és koppanás mintha a virrasztó vén asszonyok olvasóján alápergő szemek zaja lenne.

Ősz van.

A bokrok alján zajtalanul siklik tovább egy kis patak. Sötét vízen forogva usznak a bükk összezsugorodott levelei. Most ez a víz is olyan csendes, csak néha pöröl az indulatokodás fojtott hangján az utját elálló kövekkel; csobogása ilyenkor olyan diszszonás.

A hegyoldalon szanaszét heverő renyhe gránit tuskókat befutották a szeder fürge indái. A szeder érett hamvas kézi szemé melábusán nézik az elmulás sorvasztó térfoglalását.

A csendet hirtelen zaj szakítja meg. Kocsi jön a hegyi uton felfelé. Zárt kocsi. Az elébe fogott lovak lihegve fúnak; nedves szűgyük párolog a hűvös levegőn. Most másik fogat kanyarodik elő, majd harmadik és negyedik.

A kopaszodó bükk fák ámulva hiúbbálják galyaikat.

— Mi lesz itt? Négy kocsi ezen az elhagyatott helyen!

Két fogat előbbre dőzőg, a hátsó kettő megáll. A kocsisok hosszúknak a bakról. A hintókból elegáns hosszú kabátos urak szállnak ki, minden mozdulatuk kimért szögletes. Egy közülük talpig feketében van és nagyon sáppadt.

A legidősebb köztük, szemüveges, kopaszodó úr, fekete táskát ölelget. Egy nyulank lakkezipos alak pedig fényezett fa ládikót szed ki a kocsiából.

— Itt jó lesz!

— Nagyon vizes a tér, egész át nedvesedünk.

— Te ugy sem fogsz azon hevérni, veti oda a sáppadt arcu, fáradt mosolyal.

— Ki tudja? Pisztoló van szóban, a szekundáns könnyen kaphat, kivált téled. — Igaz-e doktor bácsi?

— No . . . no . . . ! A tavalyi körvadászaton megsántult egy hajtó. Gonosz nyelvek beszélnek, hogy Aladár öcsém volt a mestere. No . . . no . . . !

Ezen nevetni kell. Mindnyájan nevetnek, de nevetésük olyan lélek nélküli, olyan erőltetett.

A tisztás másik vége ezalatt szintén megelevenedik. Négy tiszt közeledik, utánuk sunyi képű tisztí szolgál hozza a pisztoly dobozt és az orvos műszereit. A fizkő gúnyosan néz át a cibélékre.

Ketten, ketten közelednek a tér közepe felé, üdvözlik egymást; beszélgetnek. Egy-zerre az egyik tiszt, egy hosszú, majd két méteres sovány ember kiegyenesedik; mellé a földbe sétálpálcát szúrnak; aztán elkezd lépni komikus feszességgel, rettenetes nagyokat, a többiek élénk figyelemmel nézik. Hirtelen megáll; hozzá futnak, leszúrnak mellé egy kardot tokostól. A tisztí szolga bosszusan dörzsöli az orrát. Lesz mit pucolni!

Ki van mérve a távolság, harmincz lépés. Avansz öt—öt lépés, de a barriert nem jelölik meg, minek az a ceremónia. Szabad akár milyen hosszúak lépni.

Ujra össze állnak. A hosszú tiszt tallért vesz elő, feldobja.

— Fej — vagy irás?!

— Fej!

— Az! A civil eltalálta. A vivók arról az oldalról fognak löni a merőll érkeztek

A tallér ujra repül. Megint a civilek javára döntött a sors. Na semmi, — de a foga közt megereszte egy sisergő — szakkerrment-el. A szerencsésebbek pisztolyával lönek. Előhózzák a sárga ládikót és megtöltik a tegyereket, vigyázva, hogy a szemetelő eső ne érje a port.

A vivók felállanak. Száraz, monoton hangon eldarálja a vezető a feltételeket. Háromszor fognak löni. Majdnem skandalva inti őket, hogy korrektilt viselkedjenek és hangjában némi gúnnyal, a bekülésre is felszólítja az ellenfeleket. Kedvetlenül int kezével, mind a kettő.

Orvosok, segítők a vaskos bükk fák mögé bujnak. A kocsisok fogják a lovak száját, — nehogy megriadjanak a lövésektől — közben folyton oda pislognak a tisztás felé. Egy borvirágos orru fiákeres kocsi, fogadott két hajtás snapszba, hogy a civil kap.

Mély csend van. A tar galyak zugása, mintha a közelben köszáló halál, szárny suhanása lenne.

A száraz tiszt, rikácsoló hangon, akár a kaszárnya udvarán vezénylős közben, oda kiált az egymásra meredő feleknek.

— Uraim, a második tapsra lönek.

A két öblös tenyér egymásba csap. A taps hangjától visszhangzik a tisztás. Egy-két varju ijedten rebben fel, hangosan káromgva. Második taps.

A tiszt, mint mikor defilírozó csapata élén van, ruganyos lépésekkel megy előre — három — négy — öt.

A civil egyet lép, aztán megáll. Szekundánsai morognak.

A két pisztoly egyszerre emelkedik fel, arra két lövés erőszakos csattanása lép meg a csendet és két golyó süvit jobbra balra el, sodorva a száraz leveleket és a szeder érett szeméit.

Erre irtóztatós bődülés hallatszik.

A mohos, szederindával benőtt sziklák közül, hatalmas szökéssel tör elő az erdő felbőszített fia, a környék tirannusa a félelmes medve.

Mindenkit az ijedség, a meglepetés zsbabasztó karja fogott át. Hátterben a lovak vadul horkolnak és ágaskodnak. Az egyik pár megriadt állat maga alá vágta a küszködő kocsi és keresztül-kasul sziklán, patakon örült karrierben rohan a völgynek. A hintó darabokban marad el tőlük.

A fogait csattogató fenevad, tajtékzó szájjal rohant a fegyvertelen tisztnek. Az ki egyenesedik s a két hátulsó lábára állt vadat fejbe sújtja kilőt pisztolyával, aztán hirtelen gondolatlól megkapatva, hátrafordul és a földbe szurt kardhoz akar ugrani. Szekundánsok, orvosok, ellenfél, mind segítségére rohannak, de késő már minden.

Mielőtt a kardot kézbe kaphatta volna, a medve öles szökéssel rá ugrik és egyetlen irtóztatós harapással össze morzsolta a tiszt nyak csigolyáját.

A daliás ember jajszó nélkül hull össze holtan.

A bosszuját hűtött bestia erre megfordul és gyávan vissza üget a sziklák közé. Pár pillanat múlva, már csörtétese sem hallatszik.

Az erdő megbosszulta magát.

Csendjét megzavarták, szemfedőjét a lehult sáppadt levelek egyenletes réteget megzavarták.

Nem hagyta büntetlenül a profán behatolást, elküldte kedves fiát, a gyilkoló medvét. Jaj annak, aki szentségtelenül be merészkedik ebbe a nagy halottas házba.

Az urak lesujtottan állnak a hidegülő test körül. A doktorok konstatálták a halált. Vége . . . vége . . . !

Az erdő föltozgatja megtépett szemfedőjét, a halott levelek kerengve szállnak alá. Itt-ott éles koppanással esik le egy-egy makk. Koppanása ugy hallatszik mintha a halotttér imádkozó, virrasztó vénasszonyok olvasóján alápergő szemek gyászos zörgése lenne.

Az eső lassan permetezik alá. Siratja az ég haldokló gyermekét.

Különlélek.

A gyümölcsök aromája. A kémia már régebben a nyomára jött annak, hogy az erős illatu gyümölcsök, például málna, eper, körte, alma — jellemző aromájukat az ugynevezett gyümölcs éthertől nyerik. Ennek a főfedezésnek megvolt az gyakorlati haszna, hogy ezután mesterségesen is tudtak előállítani a gyümölcs-éthert, amelynek a segélyével aztán

könnyen készíthettek gyümölcs zödrpöket és limonádot. Azt azonban mindeztől nem tudták, hogy maga a növény miként állítja elő ezt az éthert. Egy francia vegyész: Georges Jacquemin nyomára jött ennek is. Abból a föltevésből indult ki ő, hogy az aromatikuss elemek nem a gyümölcsben, hanem már a levelekben is megalakultak; mivel azonban a leveleken sem volt meg a gyümölcs jellemző aromája: arra a következtetésre jutott, hogy az aromatikuss elemek a levelekben mint glukosid-vegyülek alakultak. Glukosid-vegyülek alatt a vegytan olyan szerves sokszoros összetéret ért, amely erjesztő anyagok hozzájöttével egyszerű összetételekre bomlik föl, amelyek egyike mindég cukor. Ez volna tehát az utja az aromaképződésnek, vagyis az aromatikuss elemek nincsenek meg már eleve megalakítottan a gyümölcsben, hanem ott jönnek csak létre a levelekben foglalt glukosid-vegyüleknek erjedő anyag közbejöttére bekövetkezett bomlása folytán. Kísérletei igazolták ezt. Jacquemine ugyanis erjedő cukoroldat hatásának tett ki néhány alma- és körtefeleveget, aminek eredményeként a folyadék jellemzetes almás-és körteillatu lett s ez az aromája meg volt a belőle leparóit palínkáknak is.

Papiros-palaczk és szalma-burkolat. Legközelebb papiros-palaczkból isznak és szalma-burkolaton járunk. A papiros-palaczkokat, amelyek különösen a hajózásnál vannak hivatalva megbecsülhetetlen szolgálatot tenni, a czélnak megfelelően készült papiros-masszából alakítják s miután a föltaláló titkát képező oldatba mártják az alakított masszát, ezt gázkemenczékben lassan megszáritják. E száritási procedurát igen gondosan figyelik meg, nehogy a papiros-anyag likacsos maradjon, ami a palaczkokat ha-znavehetetlenekké tenné. — A kész papiros-palaczkok a legkisebb elővigyázatot sem szükségesik akár tengeri, akár szárazföldi szállításkor, mivel nem törékenyek, ellenkezőleg rendkívül szívósak. A szalmából való járdakövek élelmes föltalálója orosz mérnök. Az uj követési anyagot úgy állítják elő, hogy a szalmát a kívánt hosszúságra metszve, gázkátránnyal vagy más antisepticummal megitatják s erős hydraulikus nyomással tetszés szerinti nagyságu tömbökké sajtólják. A szalmajárdakövet a fatömbökhöz hasonlóan rakják ki; előnyük utóbiakkal szemben állitólág a nagyobb rugékonyság s lassabb kopás, továbbá a hideg és meleg irányában nagyobb ellenállóképeség. Különben pedig a szalmajárda az aszfalttal zaj tekintetében egyforma.

Meddig aludjunk. A tapasztalat erre a fontos kérdésre azzal felel, hogy a 2 éves gyermeknek 18 órai alvásva van szükséges a 3—6 éves gyermeknek 14 órára, 6—8 éves gyermeknek elég, ha 12 óráig alszik, azután a felnőt korig 10 órai alvásva van a gyermeknek szüksége. A felnőt ember általában véve hét órai alvásvall beéri. Mentül fejlettebb az agy tevékenysége, annál kevesebb alvásva van szüksége. Bizonyos vad népek, mint a papuák vagy bushmanok azonnal alszanak, mihelyest nincs más doljuk. Alszanak állva, fekvé, fához támaszkodva. A napnak több mint a felét átalszuszák. A parasztok többet alszanak, mint a városok lakói, a hűlyék nagyon sokat alszanak. Napoleon és Kant 4—5 órát aludtak naponta. Göthe, Schiller, Nagy Frigyes, Humboldt és Mirabeau idősebb korukban 2—3 órai alvásvall is beérték. Vannak persze kivételek is; így Moire francia matematikus 80 éves korában napi 20 órát aludt. Két amerikai orvos ki akarta puhatolni, hogy meddig képes az egészséges ember álom nélkül kitartani. Az eredmény az volt, hogy négy nap és három éjjel birták ki egyfolytában virrasztva; tovább nem folytathatták, mert annyira elgyöngültek, hogy életük is vészélyben forgott. A harmadik átvirrasztott éjszakán ütérük már nagyon lassan vert és testük hőmérséklete a minimumra szállott le, de egy álomban eltöltött éj mind a két orvost talpra állította. A tapasztalat

azt bizonyítja, hogy legjobb éjjel előtt lefeküdni. Az alvásban ez a része a legegészségesebb és erősít legjobban. A felnőt embernek legjobb este tizkor feküdni le, de ne keljen föl napfölkelte előtt, vagyis télen többet aludjék. A gyermekeknek 8-9 órakor kell lefeküdni. Gszkott szájjal aludjon az ember és orrán át vegyen lélegzetet. Az ágy lehetőleg távol legyen az ablaktól, nagy szobában és akkor az ablak nyitva is lehet. A legegészségesebb hőmérsék a hálószobában 12-15 fok. Legjobb a jobboldalon feküdni. Telivér emberek feje magasban, vérszegényeké alacsonyban legyen. Draperiákat, melyek csak a port fogják föl és a lég keringését akadályozzák, a hálószobában kerülni kell. Gyermekeket nem szabad mesterséges elaltatásra szoktatni. Ez nagyon árt az idegrendszernek és a test hőmérsékét leszállítja. Oroszországban azt tartják, hogy a hülyeséget a sok dajkálás okozza.

Az udvariatlan Napoleon. A nagy Bonaparte, aki sima tudott lenni, mint a kigyó, csodálatosképen mindig igen udvariatlan volt hölgyekkel szemben. Az ilyesfajta bókjai például mindennapiak voltak:

— Micsoda vörös kezei vannak magának!
— Van magának másik ruhája is?
Mert mindég ezt az egyet viseli.

A hölgyek kénytelen-kelletlen zsebre tették a császár e kedveskedéseit, két asszony azonban mégis akadt, aki merészelt neki visszafelelni. *Chevreuse* hercegnő volt az egyik. Neki ezt mondta Napoleon!

— Ah, önnek meglepően vörös a haja
A híres szöke szépség erre így felelt:
— Meglehet sire. De ön az első ember, aki ezt így találja.

A másik egy prefect felesége volt, akiről rossz nyelvek azt beszélték, hogy kaczerkodik boldog-boldogtalannal. Napoleon hitelt adva e mende-mondának, így szólította meg a szép asszonyt:

— Még mindég annyira szereti a férfiakat?

— Igen felség, — de csak az udvariasakat, volt a válasz.

Napoleon lefözöttnek érezte magát s bosszút fogadott. Három múltán nyugdíjba küldte a szép, de bátor nyelvű asszony férjét.

Postagalambok röpte. Erdekes átlagos számokat állapítottak meg újabban számos kísérlet után a postagalamb röptéül. Nagyobb 100-600 kilométert kitevő távolságokon a perzenkénti röpülési sebesség nem nagyobb 1600-1500 méternél. Kedvező szél mellett 1600-ra is emelkedhetik ez a szám, sőt már 1650-et is figyeltek meg néhány ízben, kedvezőtlen időjárás, nevezetesen eső, hó és alantjáró felhők, főleg azonban ellenkező szél tetemesen csökkentik a galamb perzenkénti repülési sebességét, amely ilyenkor 500-800 méterre száll alá. Ilyenkor nehezebben is tájékozta magát a szárnyas posta. Megemlítendő az is, hogy a galambok sohasem repülnek 1000-1500 méter haladó magasságban, így tehát nem használhatják ki azokat az erős áramlatokat, amelyekkel magasabb légrétegekben, nevezetesen 2000 méter fölött lényegesen meggyorsítanak az utjukat.

Rövid, de velős. Midőn Blücher, a poroszok híres tábornoka, 1814-ben katonái élén Párisba bevonult, a városra 200,000 frank hadisarcot vetett ki, melyet katonái közt osztott szét. A béke megkötése után a hadügyminisztérium részletes elszámolást követelt a tábornoktól a pénz hovatfordítása felől, mire Blücher a következő számlát küldte be: Franciaországban bevettem 200,000 frankot. Ugyanott kiadtam . . . 200,000

Maradvány: 0 frank.

Számár, aki nem hiszi Blücher.

A királynak tudomására jutván a dolog, jót nevelt az öreg, morózus katona rövid, de velős számláján és elrendelte, hogy azt elintéztnek tekintsék.

Termény-üzlet.

Az összes hazai egyesületi sőt az egyesületeken kívül álló malmok e héten végre megvalósították az üzem leszállítására vonatkozó terveiket, ezután a vidéki malmok 35-36% a fővárosiak pedig 50%-al kevesebb búzát fognak feldolgozni, mind ez ideig.

A buza és a liszt ára és kelendősége között már hónapok óta fennálló disharmóniát ezen intézkedés van hivatva eloszlatni, hogy sikerülni fog-e, az kérdés mert a liszt kelendősége ez idő szerint még a leszakított üzem mellett előállított mennyiségnek sem felel meg, a buza ára pedig a jóval megcsappant szükséglet mellett is jól tartja magát. Egyelőre tehát a nagy várakozással és a malmok részéről egymás iránti sok jó akarattal és áldozattal meghozott intézkedésnek nincsen látható hatása, a jövőbe vetett remény pedig sem a liszt, sem a gabona üzletnél nem bír semmi értékkel.

Az üzlet az utolsó 8 naponban nem volt élénk, a pesti piacra felhozott óriási mennyiségű árutnak csak egy elenyésző kis része ment át a forgalomba: nálunk pedig szemben a nagyon csekély kereslettel nagy volt a kínálat, buzára komoly vevő alig van, rozsból néhány ezer mm. lett bécsi irányban eladva, minden egyéb termény még kevésbé képezte a forgalom tárgyát, mint a rozs és búza.

Jegyzések.

Buza	11.25	11.40.
Rozs	7.55	7.65.
Zab	6.—	6.20.
Árpa	5.—	6.—.
Tengeri (ó)	4.80	4.90.

Szerkesztői üzenetek.

Logika. Szent sós-perecz! Hát micsoda logikus Önkgyed, ha még azt sem bírta kitalálni, hogy miért nem eszik meg a pékek a maguk süttötte kiflik végeit? Lássza pedig e nek izen egyszerű magyarázata vagyon: azért, mert a pékekben van annyi „logika”, hogy ha a kiflik végeit leharapdosnák és megennék, a „végetlen” kifliket nem adhatnák el. Bizonyára Ön se venne belőlük. Ebből azt is, láthatja, hogy mi sem kívántunk önnek rosszat mikor jutalmul azt tűztük ki, hogy ha a kérdést megfejti, a pékek által ott hagyott kifli végeket megeheti.

— **Kétszer kettő négy.** Honnan tudja?

— **M.** Közszójuk. Jónni fog.

— **Haladás.** Nem osztozunk felfogásában. Nézetünket ebben a kérdésben annak idején részletesen kifejtjük. Ma még korai volna.

Nyilt-tér. *)

Nyilatkozat.

Alólírottak ezennel kinyilatkoztatják, hogy a dr. Kovách Elek úr és Menyhért János úr között, a folyó évi október hó 15-én felmerült és a „Nyiregyháza” czimű lapnak folyó hó 21-én kelt számában közölt sértő közlemény alapján folyamathat lett becsületbeli ügy, a lovagiasabb szabályai szerint, a mai napon elintéztetett.

Nyiregyháza, 1897. év október hó 24-én.

Dr. Kovách Elek úr megbizottai:

Okolicsányi Géza,
Okolicsányi Dezso.

Menyhért János úr megbizottai:

Ifj. Szunyoghy Bertalan,
Vidovich László.

*) Az e rovat alatt közlöttékért nem felelős a szerkesztőség

Hirdetmény.

Van szerencsém a helybeli és vidéki közönség becses figyelmét felhívni, a **12 év óta fennálló,** város-ház-téri, Stern Emánuel fia ur házában, a nagy tőzsdé mellett levő, most legújabbban a modern kor kívánalmainak minden tekintetben megfelelő, s minden kigondolható kényelemmel berendezett

borbély- és fodrász-üzletemre,

hol a nagyérdemű közönség a legnagyobb figyelemmel és előzékenységgel lesz kiszolgálva.

Most, midőn alkalmat veszek magamnak az eddig fírványomban tanusított jóakarattal pártfogás megköszönésére, egyszersmind kikerémet azt továbbra is magam részére, s maradok kiváló tisztelettel

Mohr József,

borbély es fodrász.

(17-3-1)

4829/1897. P.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött irnok az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti VI. ker. kir. járásbíróság 66147/96. P. számú végzése által, Horváth és Herzeg czég végrehajtató javára, Kandel Mór ellen, 260 frt tőke, ennek 1895. év október hó 1-ső napjától számítandó 5% kamatai és eddig összesen 78 frt 07 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 400 frtra becsült 4 darab jármos ökrökből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladotnak.

Mely árverésnek a 4829./1897. P. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Geszteréd határában, alperes lakásán leendő eszközökre 1897-ik év november hó 3-ik napjának delután 2 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintelt ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizeltendő.

Kelt Nagy-Kállón, 1897. évi október hó 18-ik napján.

Benedek Lajos,

kir. jbrósági irnok.

18-1-1

2414/1897. tk. szám.

Árverési hirdetmény-kivonat.

A nagykállói királyi járásbíróság, mint teilekkönyvi hatóság, közhírré teszi, hogy Somogyi Gyula, mint Okolicsányi Menyhértné megbizottja, nyiregyházi lakos végrehajtónak, Gerda Balázs nagykállói lakos végrehajtást szenvedett Jellen 1037 frt tőke s járuléka iránti végrehajtási ügyében, ezen kir. járásbírószág területén fekvő nagykállói, 1184. sz. tkvi. A + 1. sor. 4370/7. hrsz. ingatlanak Gerda Balazst illető. B. 1. a. fele részére az árverést 1190 frt kikáltási árban elrendelte s hogy ezen ingatlan az 1897. évi október hó 29-ik napjának d. e. 9 órákor Nagy-Kállóban a kir. járásbírószág teilekkönyvi helyiségében megtartandó árverésen, a kikáltási áron alul is eladatni fog.

Árverelni szándékozók tartoznak az ingatlan 1190 frt becsárának 10% át, vagyis 119 frtot készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezeihez letenni, vagy a bíróságnál már előre let-t bálnapenzről kiállított elősmervényt átadni.

Kelt Nagy-Kállóban, a kir. járásbírószág, mint teilekkönyvi hatóságnál, 1897. szept. hó 21-ik napján.

(19-1-1)

Nyikos, kir. albró.

Kiadó bolthelyiség.

Szopkó Alfréd **pazonyi-utcza 3-dik számu hazaban**, a Wirtschafter Armin úr által bérben birt kettős bolthelyiség 1898. év ápril 24-étől bérbe adó. Értekezhetni a tulajdonosnál. (2-1)

2192. sz.
1897.

Arlejtési hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. belügyminis-
terium 95090/97. sz. magas rendelete értelmében az igazgatóság alatt álló magy. kir. állami elmeogyintézet számára 1898. év folyamán szükséges minta-szerinti eszma és és cipő, u. m. férfi eszma, női eszma, férfi reggeli cipő, női cipő és női reggeli cipő szállítására és az előforduló javítások, u. m. talpalás, borítás, sarkalás, fejelés és foltozásoknak szerződés mellett való biztosítása céljából f. évi **november hó 25-ének d. e. 10 órájára** zárt írásbeli ajánlati arlejtési hirdetek.

Felhivom pályázni szándékozókot, hogy peeséttel zárt 30 frt, azaz harmincz forint bánatpenzzel ellátott ajánlataikat folyó évi november hó 25-ikének d. e. 9 óraig az igazgató-főorvosnal közvetlenül vagy közvetve nyujtsák be. Ajánlataikban pedig egyenként felsorolva tegyék ki szóban és írásban a fontosabb elősorolt munkálatok egységárait, valamint ajánlattevő nevét és lakását.

Az ily alakban ki nem állított, avagy későn érkezett ajánlatok figyelmen kívül fognak hagyatni.

A kiállított minták az intézet hivatali helyiségében, a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Megjegyzem, hogy ajánlatot csakis ezen iparral szakszerűen foglalkozó egyen tehet. Az odaiteles a nagyméltóságú belügyminis-
ter úr által fog eszközöltetni.

Nagy-Kálló, 1897. október hó 22-én.

Dr. Borosnyói L. Béla,
igazgató-főorvos.

(12-1-1)

BABAR FERENCZ

FÉNYKÉPÉSZETI MŰTERME

NYIREGYHÁZÁN, PAZONYI-UTCZA 10.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség tudomására hozni, hogy miután túlbalmazott anyag raktáram van, azon előnyös helyzetbe jutottam, hogy becses megrendelőimnek alantli mélyen leszállított árakban eszközölöm fénykép felvételeimet.

<i>Mignon és mig. mussel</i>	3 drb	1.20,	6 drb	1.50,	12 drb	3.—
<i>Visit és visit</i>	3	1.50,	6	2.50,	12	4.—
<i>Cabinet és Cab.</i>	3	3.50,	6	6.—,	12	10.—
<i>Makart</i>	3	5.—,	6	8.—,	12	15.—
<i>Boudoir</i>	3	6.—,	6	10.—,	12	18.—

Nagyobb képek megegyezés szerint. Továbbá eszközölök épületek, telepek, fogatok, terrazajok felvételét igen jutányos árak mellett.

Fenti alkalmi árak igénybevételével a nagyérdemű közönség látogatását kiváló tisztelettel

kérve, maradok

Babar Ferencz, fényképész.

(8-3-2)

Mindenemű nyomtatványok: folyóiratok, eljegyzési kártyák és minden e szakba vágó munkákat a legpontosabban és gyorsan készit

JÓBA ELEK
könyvnyomdájá és könyvkötészeté
NYIREGYHÁZÁN.
Istekola-utczá 8. szám (Jánoszy-fele ház).

Minden a könyvkötészetbe vágó munkák: bür és díszkötésben, a legszebb kiállításban gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Az orosi-út mentén levő tanyámon czirka **100 öl** tavalyi vágásu ölbbe rakott **akácza** 10 frtjával ott helyben **eladó.**

(13-2-1)

Burger Pál.

Gyász kalapok nagy választékban.

Szabolcs- és Hajdumegye

legnagyobb

Nagy raktár női blousokban.

Női felöltő és Női kalap

(7-3-3)

központi árúháza

RÓZSA LAJOS

Nyiregyháza pazonyi-utczá. — Fő-üzlet: Debreczen.

1897. őszi és téli idényre

az ujdonságok már megérkeztek.

— Óriási választékban. —

Meglepő olcsó árban

kaphatók.

Nagy raktár női blousokban.

Gyász kalapok nagy választékban.